

# Významné evropské státy 19. století

## Velká Británie

Ve Velké Británii vládla v letech 1837 – 1901 **královna Viktorie**, proto se tomuto období říká „**viktoriánské**“. V tomto období byla celá Anglie konzervativní, byla konstituční monarchií. Volební právo pro muže bylo zpočátku omezováno majetkem, postupně pak bylo rozšiřováno. **Ženy však volební právo neměly.**

Roku 1891 byla zavedena povinná školní docházka.

V Anglii se díky koloniím rychle rozvíjel průmysl. **Životní podmínky dělníků zde byly velmi špatné.**

**Mnozí z nich emigrovali do USA**, kde chtěli začít nový život. Proto musela Anglie jako jedna z prvních řešit zákony o pracovních a životních podmínkách dělníků.

V polovině 19. století se Anglie zúčastnila **krymské války** na straně osmanské říše proti Rusku, protože byly ohroženy její obchodní cesty do Asie a ztratili by vliv ve východním středomoří.

## Kolonie

Velké Británii patřily kolonie „**staré**“, kde většinu obyvatel tvořili Evropané, kteří tyto oblasti osídlovali. V nich byla ustavena samospráva a získávaly samostatnější postavení např. Kanada, Austrálie nebo Nová Zéland.

V „**nových**“ koloniích, ke kterým patřila rozsáhlá území v Africe a Asii, bylo evropských osadníků málo a správu si tam ponechala britská vláda. Nejvýznamnější kolonie byla Indie, královna Viktorie se stala indickou císařovnou.

## Francie

V polovině 19. století ve Francii vládl Napoleon III, zapojil se do krymské války na straně osmanské říše proti Rusku, protože Francie měla kolonie v Indočíně a vliv Ruska ohrožoval její obchodní cesty. Rusko bylo poraženo.

Roku 1870 byla Francie poražena v **prusko-francouzské válce**, Napoleon III. padl do zajetí. Ve Francii vypukla krátká občanská válka a **1871 byla vyhlášena republikou**. Za několik let se zde poměry urovnaly, Francie se značně věnovala koloniální politice. Francie měla velmi napjaté vztahy s Německem.

## Rusko

**Rusko prohrálo krymskou válku 1853 - 1856**, kterou chtělo rozšířit svůj vliv na Balkáně a aby jeho lodě mohli projíždět černomořskými úžinami ovládanými osmanskou říší. Rusko čekalo pomoc od Rakouska, té se však nedočkalo.

V roce 1861 bylo v Rusku zrušeno nevolnictví, poměry se však moc nezměnily, **absolutistickým vládcem byl car**. Pokrokovým a vzdělaným lidem v Rusku se to nelíbilo, žádali reformy a zakládali tajné revoluční organizace. Na car Alexandra II. byl úspěšně spáchán atentát, nový car však vládu ještě utužil, nebyla zavedena konstituční monarchie.

**Transsibiřská magistrála** – železnice, vybudována na přelomu 19. a 20. století, vedla z Moskvy na východ Asie do Vladivostoku.

**Roku 1904** Rusko obsadilo v Asii Mandžusko, tím vypukla **rusko-japonská válka**, kterou Rusko prohrálo, bylo ekonomicky slabé.

Obyvatelé Ruska byli velmi nespokojeni s vládou **cara Mikuláše II.** a roku **1905 vypukla v Petrohradě revoluce**, která byla krvavě potlačena. Car udělal ústupek, zavedl všeobecné volební právo pro muže a zřídil parlament.

Prostuduj text a písemně odpověz na otázky:

1. Co znamená v Anglii viktoriánské období ?
2. Proč dělníci emigrovali do USA ?
3. Jaký je rozdíl mezi starými a novými anglickými koloniemi ?
4. Co se stalo r. 1871 ve Francii ?
5. Kdy byla krymská válka ?
6. Co je to transsibiřská magistrála ?
7. Co vypuklo v roce 1905 v Petrohradě ?